

26.000 gezichten in de klas

jonge asielzoekers in beeld

Vragen en antwoorden – lesmateriaal primair onderwijs

Waar gaan de lessen over?

Over jonge asielzoekers. Wie zijn dat? Wat kenmerkt hen? Waar komen ze vandaan? Waarom vragen ze asiel aan? Hoe verloopt die asielaanvraag? Hoe is alles geregeld in Nederland? Op welke manier kleuren de vaak traumatische ervaringen van jonge asielzoekers hun leven? Wat moeten ze allemaal doen om alsnog een goede toekomst op te bouwen? Deze en andere vragen laten de leerlingen bewust nadenken over hun eigen leven én over hun rol als verantwoordelijk burger. Vragen die ook antwoorden opleveren die allemaal te maken hebben met actief burgerschap.

Hoe zijn de lessen opgebouwd?

Er zijn drie lessen voor de groepen 7 en 8. En een extra les (optioneel). Elke les kent een vaste, didactische structuur:

1. Praten

De leerlingen kijken naar één of meerdere filmfragmenten. Hierover praten ze met elkaar. Het lesformulier (zie de downloads) geeft hiervoor gevarieerde werkvormen.

2. Weten

Leerlingen leren met behulp van het digibord belangrijke feiten en begrippen.

3. Samenwerken

Stimulerende, coöperatieve werkvormen met als kern: het in duo's maken van filmpjes over hun eigen leven, op basis van de aangeboden thematiek in de betreffende les.

4. Onderzoeken

De leerlingen doen onderzoek naar thema-achtergronden met actuele, maatschappelijke impact.

5. Wat hebben we geleerd?

Evaluatie van de les. Suggesties hiervoor staan op het lesformulier.

Moet je alle lessen doen?

Per les is aangegeven wat de kern is. Volgt u deze ingekorte lijn? Dan duurt een les circa 50 minuten. Een aantal lesonderdelen kunt u ook goed bij andere vakken onderbrengen. Denk aan creatieve werkvormen, samenwerkingsactiviteiten, drama-opdrachten, wereldoriëntatie enz. U kunt ook de extra les geven. Die gaat specifiek over het thema 'toekomst'.

Hoe sluiten de lessen aan bij de thema's van burgerschapsonderwijs?

Burgerschap is georganiseerd rond drie inhoudelijke kernen (thema's): democratie, diversiteit en mondiale thema's. Hiervan zijn elf 'grote opdrachten' afgeleid die elk een essentieel inhoudelijk aspect van een leergebied beschrijven.

Deze lessenserie sluit aan bij de kernen: Diversiteit en Mondiale thema's.

Diversiteit

Diversiteit gaat uit van de vrijheid van ieder individu en van elke groep om een eigen identiteit te hebben en/of te kunnen ontwikkelen. Gelijkheid tussen burgers en de rechten van minderheden zijn gegarandeerd bij wet; gelijkwaardigheid ontstaat vooral in de interactie tussen mensen. Een vrije samenleving vraagt van burgers dat zij afwegingen maken tussen de eigen opvattingen en idealen en de collectieve belangen – op alle schaalniveaus.

De grote opdracht bij diversiteit is ervoor te zorgen dat ieder individu en elke groep gelijkwaardig kan deelnemen aan de samenleving.

In deze lessenserie is de opdracht toegespitst op jonge vluchtelingen: In hoeverre kunnen (jonge) vluchtelingen gelijkwaardig deelnemen aan de samenleving en van wie kunnen ze steun verwachten om dit mogelijk te maken?

Mondiale thema's

Mondiale thema's worden bij burgerschapsonderwijs leergebiedoverstijgend uitgewerkt. Een ervan is globalisering waarbinnen leerlingen hun kennis over burgerschap kunnen toepassen en vaardigheden kunnen oefenen.

De grote opdracht bij globalisering gaat over kansen en uitdagingen in een complexe samenleving.

Ook deze opdracht is in deze lessenserie toegespitst op jonge vluchtelingen: Welke kansen hebben zij, welke belemmeringen spelen een rol en voor welke uitdagingen staan zij om een goede toekomst op te bouwen in hun nieuwe land (Nederland)?

Wat is het belang van deze lessen?

We leven in Nederland in een diverse, democratische samenleving waarin de gelijkheid tussen burgers én de rechten van minderheden door onze grondwet worden gegarandeerd. Dat is een geweldige basis voor een leven in vrijheid. De vraag is: hoe gaan we hiermee om?

Het is belangrijk dat leerlingen leren om verantwoorde keuzes te maken. Niet alleen op basis van wat ze zelf vinden, maar ook wat goed burgerschap van hen vraagt als bijdrage aan onze samenleving.

Een van de vraagstukken daarbij is hoe we omgaan met minderheden. Bijvoorbeeld met jonge asielzoekers. Hoe beter we hun verhalen en achtergronden kennen, hoe beter we kunnen zorgen dat ook zij een volwaardige rol krijgen in onze samenleving. In deze lessenserie gaat het om kennis, begrip en inlevingsvermogen over en voor hun levens.

Wat leren kinderen over hun eigen rol als burger en wat is de verhouding tussen kennis en vaardigheden?

Een van de doelen van ons onderwijs is om kinderen succesvol te laten meedoen aan onze samenleving. Daarvoor heb je kennis en vaardigheden nodig. Kennis over hoe de wereld om je heen functioneert. Over wat er nodig is om een democratische samenleving sterk vorm te geven. Kennis over achtergronden, gebeurtenissen uit het verleden, actuele ontwikkelingen, rechten en plichten... Kortom: kennis over wat goed burgerschap inhoudt en wat je daar als kind of jongere aan kunt bijdragen.

Voor dat laatste heb je vaardigheden nodig. Sociaal-emotionele vaardigheden als: weten wie je zelf bent, waar je grenzen liggen, waar je goed in bent, hoe je kunt omgaan met (heftige) emoties, hoe je je kunt inleven in anderen, hoe je relaties kunt onderhouden, hoe je verantwoorde keuzes kunt maken...

Alles bij elkaar vraagt dat veel van kinderen. Gelukkig bieden burgerschapsonderwijs én aandacht voor sociaal-emotioneel leren hiervoor veel aanknopingspunten, ruimte en inhoud.

Zijn de lessen goed te verantwoorden?

U kunt de aangeboden lessen verantwoord aanbieden en opnemen in het curriculum. Ze sluiten een op een aan bij de burgerschapsdoelen zoals onder andere voorgesteld door curriculum.nu.

Waar zijn de lessen op gebaseerd?

De lessen zijn gebaseerd op films uit twee perioden in het leven van jonge asielzoekers:

1. 2004-2006

In deze jaren gaven 99 filmmakers een gezicht aan de groep uitgeprocedeerde asielzoekers. De films zijn bij elkaar gebracht op 26000gezichten.com.

In deze filmportretten van twee minuten krijgt u een schets van een vluchteling, een stel of een heel gezin, van uiteenlopende leeftijden, uit alle windstreken. Velen van hen waren afgewezen, omdat hun verhaal niet werd geloofd, hun papieren niet in orde waren, ze uit een land kwamen dat door de Nederlandse regering als veilig wordt beschouwd.

De meesten van hen kregen uiteindelijk onder het generaal pardon van 2007 een verblijfsvergunning, een klein deel van hen was vóór die tijd al uitgezet naar hun land van herkomst. Een nog kleiner deel woont nog steeds in Nederland (of een ander Europees land), maar heeft nooit een verblijfsvergunning gekregen.

2. 2020

In ongeveer dertig van deze 99 filmpjes hebben kinderen een belangrijke rol. Vijftien jaar later hebben de initiatiefnemers van dit project deze kinderen teruggezocht. Dat is in ruim twintig gevallen gelukt.

In 26.000 Gezichten – 15 jaar later ziet u, in gemiddeld tien minuten per film, wat er van hen geworden is en vooral hoe zij zich hebben hersteld van de lange en slopende tijd van onzekerheid. Zij vertellen zonder uitzondering dat zij heel dankbaar zijn dat zij in Nederland een nieuw en veilig vaderland hebben gevonden. Zij proberen in de regel door een extra inzet ook iets terug te doen aan het land dat hen na zoveel strubbelingen toch welkom heeft opgenomen. Ook deze films staan op 26000gezichten.com.

Kunnen we een (voormalig) asielzoeker uitnodigen voor een gastles?

Ja, dat kan. Ga daarvoor naar de website van Vluchtelingenwerk Nederland: vluchtelingenwerk.nl.

Onder het motto Bekend maakt Bemind gaat uw klas in gesprek met iemand die zelf heeft moeten vluchten. Zo geeft Vluchtelingenwerk Nederland vluchtelingen een podium. Twee getrainde vrijwilligers komen langs in de klas, één van hen heeft een vluchtelingachtergrond. Zijn of haar persoonlijke verhaal staat centraal in de gastles. Natuurlijk is er veel ruimte voor de kinderen om vragen te stellen. Ook online voorlichting is mogelijk.

Zijn er buiten de lessen om nog meer filmpjes die we kunnen bekijken?

Ja, die staan op 26000gezichten.com/films-van-15-jaar-geleden

Hoe kunnen we ouders bij dit thema betrekken?

Onder 'downloads' vindt u een kant-en-klaar draaiboek met tips voor de organisatie van een projectpresentatie. Tijdens de presentatie laten de leerlingen op een creatieve manier zien wat zij allemaal hebben gedaan en geleerd. Om de ouders te informeren kunt u gebruikmaken van de voorbeeldbrieven (zie 'downloads').

Wie zijn er betrokken bij de ontwikkeling van deze lessen?

De lessenserie is een initiatief van Stichting Social Image. De lessen zijn mede mogelijk gemaakt door Kinderpostzegels, Weeshuis der Doopsgezinden, KNR-Projecten in Nederland, Stichting Zonnige Jeugd en Fundatie van den Santheuvel, Sobbe.

Het lesmateriaal is ontwikkeld door Gerard van Midden en Wouter Siebers.

Het beeldmateriaal is van Social Image en Interakt. De eindredactie is gedaan door Joost Bosland en Margriet Jansen.

Met dank aan de basisscholen die hebben meegewerkt aan het testen van de lessen.